Bijdrage 1e termijn Begrotingsraad 11/11 – Peter Valstar

Allereerst een groot woord van dank aan alle fracties. Uit de bijdrages valt een grote, rode lijn te ontwaren; de trots en betrokkenheid bij Westland. Veel gaat goed, maar er zijn altijd zaken die nóg beter kunnen. Samen met jullie betrokkenheid bij de Westlandse samenleving en in het bijzonder op de terreinen van verkeer, economie en energie zorgen we ervoor dat Westland ook voor de toekomstige generaties leefbaar en welvarend blijft.

Westland staat aan de vooravond van een nieuwe periode van groei en ontwikkeling. Een periode waarin we voortbouwen op alles wat ons sterk maakt: een innovatieve economie, ondernemende inwoners en een gemeenschap die weet dat je alleen samen verder komt. Juist de kracht van Westland zit in de unieke verbondenheid tussen economie, energie en mobiliteit. Deze drie pijlers kunnen binnen mijn portefeuille niet los van elkaar worden gezien. Bedrijven hebben betrouwbare energie nodig om te kunnen groeien, werknemers en bezoekers moeten onze gemeente goed kunnen bereiken en investeringen in infrastructuur versterken op hun beurt weer onze economie.

Die samenhang zien we dagelijks terug in onze dorpen, op onze bedrijventerreinen en in onze glastuinbouw. Westland loopt voorop als het gaat om innovatie, verduurzaming en ondernemerschap. Van geothermie en warmtenetten tot de ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid en verbetering van onze infrastructuur: het zijn investeringen die niet alleen bijdragen aan onze welvaart van vandaag, maar ook aan de kansen en leefbaarheid van morgen. Terwijl andere regio's worstelen met netcongestie en ruimtegebrek, beschikt Westland over ijzersterke uitgangsposities die we verstandig moeten benutten.

Tegelijkertijd vraagt de toekomst om keuzes. Keuzes die soms ingewikkeld zijn, maar die altijd gemaakt moeten worden met oog voor onze inwoners, ondernemers en de generaties die na ons komen. Door te blijven investeren in bereikbaarheid, economische ontwikkeling en een toekomstbestendige energievoorziening houden we Westland niet alleen sterk, maar maken we het ook klaar voor de uitdagingen van de komende decennia. Met die overtuiging kijkt het college vol vertrouwen vooruit en zetten wij samen met uw raad de volgende stappen voor een leefbaar, bereikbaar en welvarend Westland.

<u>Economie (incl. glastuinbouw) en grondzaken</u>
De fractie van **GBW** sprak terechte zorgen uit over de ontwikkeling rondom Royal FloraHolland (RFH) maar ziet ook tegelijkertijd kansen. Samen met de burgemeester verwachten wij deze week een gesprek (te hebben gevoerd) met de vertegenwoordigers en als toegezegd zullen wij u over het verloop daarvan informeren. Net als de fractie van GBW ziet ook het college het belang van behoud van een betekenisvolle functie van RFH binnen onze gemeente en tegelijkertijd de kansen die zich mogelijk voordoen in de toekomst bij eventuele herontwikkeling. Voorts hebben de fracties van **GBW en WV** ook vragen gesteld over de Flora Campus en met name de financiële risico's, hogere rente en vertragingen. Vanwege de relatie met de portefeuille financiën zal wethouder Goudswaard hier nader op ingaan.

De **Westlandse VVD** vraagt of wij actief beleid voeren op de werving van bedrijven. Het college kan niet vaak genoeg benadrukken dat wij - na de haven van Rotterdam - de tweede economie van Zuid-Holland zijn én uit onderzoek blijkt dat wij als combinatie Westland/Delft het sterkste ecosysteem van Nederland hebben. Daar bovenop staan wij te boek als een vooruitstrevende, ondernemende en innovatieve gemeente, zonder netcongestie. Dat alles maakt dat Westland een ontzettende trekpleister is voor nieuwe ondernemers, maar ook ondernemers die al sinds jaar en dag geworteld zijn in Westland en gegroeid zijn van start-up tot volwassen bedrijven met honderden werknemers. Dat blijven we koesteren. Tegelijkertijd blijft er een kwetsbaarheid in het aantrekken van ondernemers en werknemers zitten, te weten bereikbaarheid. Daarom willen we met de te verschijnen OV-agenda en opmaat naar de nieuwe vervoersconcessie een sprong maken in de bereikbaarheid. Zonder bedrijven bij naam en toenaam te noemen, blijven wij actief meezoeken naar ruimte om te groeien. Als bekend is de ruimte beperkt en is de provincie terughoudend bij omzetting van functies. Mede daarom wordt er momenteel gewerkt aan de ruimtelijk economische koers.

Voorts vroegen het **CDA en D66** naar de ruimtelijke economische koers en de planning, waar wethouder Chafiâ op in zal gaan. Maar het **CDA** vroeg daar ook specifiek naar de vorming van het glastuinbouwfonds en de betrokkenheid van de provincie daarin. De plannen voor een dergelijk fonds vinden ook hun steun bij Glastuinbouw Nederland en zullen samen met hen verder worden uitgewerkt. Daarbij wordt uiteraard ook de provincie betrokken.

Mobiliteit

Er was een aantal vragen van het **CDA** dat betrekking heeft op mobiliteit waar ik graag nader op in ga. Zoals de fractie zelfs terecht constateert liggen er flink wat infrastructurele verbeteringen in het verschiet waarbij we ook nadrukkelijke aandacht moeten blijven houden voor de draagkracht van de projecten binnen ons zogeheten ‘ingenieursbureau’ en mobiliteitsteam van de gemeente Westland. De eerder begrote gelden voor uitbreiding van het team mobiliteit worden naar verwachting nog dit jaar volledig ingevuld met nieuwe collega’s.

De Dijkstraat in Honselersdijk is onderdeel van de Metropolitane Fietsroute (MFR) Westland - Den Haag. Inmiddels zijn we op meerdere plekken in Westland bezig met de uitvoering van de drie MFR’s die onze regio raken. Dat is bijzonder, want de helft van alle MFR’s binnen de MRDH (21 gemeenten) landen direct in de gemeente Westland. De MRDH draagt voor 70% bij in de kosten. Binnenkort wordt er een participatieavond gehouden in Honselersdijk die nadrukkelijk gaat over het stuk Dijkstraat binnen het tracé. Het **CDA** vroeg bovendien naar een andere MFR (Westland - Delft). De realisatiedatum voor deze MFR is 2028 en de complexe schakels (waaronder de brug aan de Kasteelweg) hebben een realisatiedatum van 2032. Als gezegd wordt er momenteel aan verschillende MFR’s binnen onze gemeentegrenzen gewerkt en we zullen het werk ook goed moeten spreiden.

Voorts vraagt de fractie van het **CDA** naar de status van de rotonde Zwethlaan/Veilingroute. Er is het college veel aan gelegen deze rotonde de komende jaren beet te pakken. Het staat dan ook niet voor niets opgenomen in het Collegewerkprogramma (CWP). Het kan niet zo zijn dat wij voor 150 miljoen euro de Wippolderlaan aanpakken en met nog eens 35 miljoen euro de Harnaschknoop

verbeteren om vervolgens bij deze rotonde in de rij te gaan staan. Zoals de fractie al terecht opmerkt betreft dit een rotonde van de provincie en zullen wij met hen daar het gesprek over aan moeten gaan. De inkt van het CWP is net opgedroogd en wij gaan met onze wens allereerst ambtelijk het gesprek aan met de provincie om dit plan verder te brengen.

Bovendien vroeg het **CDA** naar de verbeteringen van de rotondes aan de Ambachtsweg/Noordweg en Kerklaan/Ambachtsweg. We willen deze werkzaamheden aan elkaar verbinden en ook opnemen in het participatietraject rondom verbeteringen aan de Kerklaan. Dat betekent dat de werkzaamheden aan de Ambachtsweg/Noordweg later zullen plaatsvinden. Bovendien kan de eerder geplande drempel niet worden aangelegd wegens verwachte trillinghinder aan een nabijgelegen woning. Dit blijft een voortdurende, moeilijke afweging waarbij wij op verschillende plekken in Westland of soms terug moeten komen of aanpassingen moeten doen aan reeds geplaatste drempels. Voorkomen is beter dan genezen.

De fractie van **D66** vroeg of het college nog steeds streeft naar oplevering van het fietsbeleid voor het einde van dit jaar en of wij 'voldoende snelheid' maken. Dat laatste is relatief maar gezien de vraag kan ik mij voorstellen dat dat niet het geval is omdat door personele wijzigingen het enige vertraging oploopt. Dat neemt niet weg dat wij uiterlijk 2027 alsnog verwachten het plan te kunnen presenteren. Tegelijkertijd gaan wij onverdroten voort met het verbeteren en aanleggen van fietspaden, met als belangrijkste resultaat de MFR's waaraan wordt gewerkt.

De fractie van **PRO** vraagt naar de planning van de OV-agenda en de inzet van nachtbussen door de RET/HTM. Het streven is volgend jaar de OV-agenda te presenteren zodat wij ruim op tijd zijn om deze te betrekken bij de nieuwe vervoersconcessie die in december 2030 ingaat. In de OV-agenda zullen we ook ingaan op de nachtbussen. Het college zal op gezette momenten de wens van PRO (en ook andere partijen) bij de beide vervoerders onder de aandacht blijven brengen.

Voorts vraagt de fractie van **PRO**, overigens net als **WV** dat via een motie doet waar ik later op terugkom, naar bewaakt fietsparkeren bij de strandslagen. Tijdens het zomerseizoen zet de gemeente Westland dagelijks gastheren en -dames in op de strandslagen Vlugtenburg, Beukel, Molenslag en Ter Heijde. Zij heten bezoekers welkom, houden een oogje in het zeil bij het fietsparkeren en fungeren als aanspreekpunt voor recreanten. Dat zal ook de komende zomer (2027) het geval zijn. Het college blijft echter wel van mening dat fietsgebruikers primair zelf verantwoordelijk zijn voor voldoende maatregelen ter voorkoming van diefstal. De gastheren zijn flexibel inzetbaar maar zijn geen absolute garantie tegen diefstal.

De fractie van **WV** geeft aan dat er een nieuw Verkeerscirculatieplan komt terwijl veel van de bereikbaarheidsknelpunten al bekend zijn. Een verkeerscirculatieplan kijkt integraal naar verkeersstromen binnen Westland. Het college wil waken door met hapsnap beleid hier en daar knelpunten aan te pakken het integrale beeld van verkeersstromen te verliezen. Voor de aanpak van knelpunten en daarbij gepaard gaande investeringen verwijst het college naar het Meerjarig Investeringsplan (MIP).

Tegelijkertijd verwijst de fractie van **WV** naar de realisatie van de Metropolitane Fietsroutes (MFR) en geeft het daarbij aan hoe het college ervoor gaat zorgen dat goede doorstroming niet gaat verslechteren. Een verkeerscirculatieplan is daarbij een uitkomst. Voorts gaan de MFR's er met name voor zorgen dat reeds bestaande fietspaden een opwaardering krijgen zoals nu al zichtbaar is aan de Galgeweg in Naaldwijk. Een ander deel van het tracé bevindt zich aan het onderpad in Maasdijk. Daar kunnen zowel auto als fiets gebruik maken van de route waardoor het niet ten koste gaat van de autogebruiker.

Energie

De fractie van **50Plus** merkt terecht op dat de energietransitie alleen kan slagen als de inwoners het ook kunnen betalen. Voorts vraagt de fractie hoe de gemeente ervoor zorgt dat de tarieven betaalbaar blijven voor bewoners. De aansluitbijdrage en tarieven worden bewaakt door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Zij stellen jaarlijks maximumtarieven vast waar de netbeheerders zich aan dienen te houden. Voor warmteleveranciers geldt het principe 'Niet meer dan anders' (NMDA), maar met het nieuwe warmtenet wordt er meer publieke regie ingebouwd, sterkere bescherming van consumenten en toezicht door de ACM. Omdat het NMDA-principe uitging van de (stijgende) tarieven voor gas wordt er in de huidige situatie uitgegaan van de werkelijke kosten voor het warmtesysteem. Zoals bekend is Westland een hotspot voor geothermie, een relatief goedkope wijze van warmteproductie. De aanleg van warmtenetten blijft daarentegen een complex vraagstuk, niet alleen in kosten (want hoe hoger de aansluitdichtheid, des te lager de kosten) maar ook qua fysieke ruimte ondergronds en de overlast die gepaard gaat bij wegafsluitingen.

Zowel de fracties van **50Plus als het CDA** vroegen naar de mogelijkheden voor ondersteuning bij energiekostenbesparing. Er zijn grofweg een aantal vormen van ondersteuning. Voor huishoudens met een laag tot middeninkomen en een hoge energierekening is er de mogelijkheid om aanspraak te maken op het Noodfonds Energie. Het fonds gaat weer open van 4 januari tot en met 7 mei 2027 (www.noodfondsenergie.nl). Alle informatie die benodigd is voor een aanvraag is per 1 december te vinden op de website van het noodfonds.

De gemeente heeft voor hulp bij energiebesparing verschillende instrumenten. Zo is er de mogelijkheid voor woningeigenaren om een isolatiesubsidie aan te vragen (tot 750.000 euro WOZ-waarde met een energielabel D of lager). Per woning is er maximaal 1.500 euro beschikbaar. Voor huishoudens die eerder energietoeslag of steun uit het Noodfonds Energie ontvingen is er 4.500 euro per woning beschikbaar. Daar bovenop kan er via Westland Woont Duurzaam gebruik gemaakt worden van energiecoaches en de inzet van de FIXbrigade Westland. Dat betekent dat alle woningeigenaren contact kunnen zoeken met de gemeente voor hulp- en adviesvragen. De FIXbrigade komt langs bij woningeigenaren om bijvoorbeeld tochtstrips, isolatiefolie en andere zaken aan te brengen om het huis beter te isoleren en zo de kosten voor energie omlaag te brengen.

De fractie van **D66** vroeg hoe het college in samenwerking met JUVA het Westlandse stroomnet technologisch slimmer en toekomstbestendiger gaat maken. Westland verkeert in de bijna ongelofelijke luxe als een van de weinige gemeenten van Nederland géén netcongestie te hebben (wel terugclevercongestie). De contacten met JUVA zijn zeer goed en wij zijn als gemeente dan ook trots aandeelhouder. JUVA blijft continu

investeren in het net dat is – net als met de aanleg van het warmtenet – zichtbaar en voelbaar in de openbare ruimte. Bij werkzaamheden aan het 'einde van de lijn' wordt er in samenwerking met de gemeente Westland een buurtgerichte aanpak gekozen. Daarbij wordt niet alleen gekeken wat er nodig is voor de verzwaring voor de buurt, maar kunnen bewoners onder andere meedenken over de timing, muurschilderingen of beplanting.

Daarmee meen ik een ieder die een opmerking heeft gemaakt of vragen heeft gesteld op de terreinen van mobiliteit, economie, energie en grondzaken te hebben beantwoord. Mocht dat niet het geval zijn dan verneem ik dat als vanzelfsprekend tijdens de tweede termijn van de begrotingsbehandeling.

Dan rest mij nog het advies te geven over de vooraf aangekondigde moties.

Moties

WV - Aanpak overlast, verkeersveiligheid en toegankelijkheid in dorpskernen
Advies: *Overbodig*

Het college onderschrijft het belang van veilige, toegankelijke en leefbare kernen, maar de voorgestelde aanpak past binnen de verschillende lopende uitvoeringsprogramma's. Bovendien vinden diverse knelpunten hun weg via bijvoorbeeld de Buiten Beter App, raadsfracties, meldingen bij de wethouder en eigen signalering middels weginspecties, data-analyses en schouwen. Bovendien is er recent besloten, en op wens van de gemeenteraad, de BLIQ-rapportage (waarin de ongevallenrapportage landt) jaarlijks een appreciatie te geven en deze door te vertalen in concrete maatregelen. Dat maakt wat het college betreft deze motie overbodig.

WV - Verkeersonderzoek Van Lennepstraat 's-Gravenzande
Advies: Ontraden

Uit recente GPS-data blijkt dat de gereden snelheid van 85% van het verkeer niet hoger uitvalt dan 34 km/u. Dat maakt dat deze weg geloofwaardig is ingericht en maatregelen niet nodig worden geacht. Het betreft een belangrijke verkeersader van en naar het centrum van 's-Gravenzande. Vanwege het tweerichtingsverkeer worden gebruikers van de Van Lennepstraat gedwongen om bij het passeren van elkaar een lage snelheid te hanteren. Deze motie wordt door het college derhalve ontraden.

WV - Beveiligde fietsenstalling Ter Heijde
Advies: Overbodig

Het college ziet de mogelijkheid om binnen het raamcontract met E.W. Security ook het komende seizoen (zomer 2027) met zogenoemde gastheren te werken bij de strandslagen Beukel, Vlugtenburg, Ter Heijde en Molenslag. Dit is ook het afgelopen seizoen het geval geweest. Dat maakt deze motie overbodig. De komende periode zal het college in samenspraak met de vertegenwoordigers van WV bezien welke mogelijkheden er zijn om ook na de zomer 2027 het fietsparkeren bij Ter Heijde ordentelijk te laten verlopen, met name vanwege het goed moeten kunnen functioneren van de KNRM. De motie is derhalve overbodig.

WV - Behoud betaalbaar busvervoer 65-plussers
Advies: Ontraden

De fractie van WV heeft onlangs ook art. 42-vragen gesteld over dit onderwerp en een meer uitgebreid antwoord treft u aldaar. De vragen zijn op 21 oktober gesteld en de beantwoording volgt waarschijnlijk kort voor de begrotingsbehandeling.

Door het samenwerkingsverband Decentrale OV-autoriteiten (DOVA) is besloten om de landelijke ov-korting voor 65-plussers om te zetten in gratis openbaar vervoer voor kinderen tot 12 jaar. Dit betreft een landelijke beleidswijziging waar de MRDH mee akkoord is gegaan. Binnen de MRDH is aangegeven dat de komende tijd de effecten van deze wijziging nauwgezet worden gevolgd. Zodra daar een breder beeld over is (niet alleen voor ouderen maar tevens minima), dan kan er een afweging gemaakt worden of daar in MRDH-verband richting de vervoerders aparte arrangementen kunnen worden ingericht. Bovendien beschikt de gemeente over verschillende WMO-voorzieningen zoals de Plusbus.

Daarbij hecht ik wel aan te tekenen dat er nog een bredere uitdaging boven het OV hangt, zijnde de BDU-korting. Voor iedere extra bijdrage vanuit of richting het OV dient de begroting te worden aangesproken. Het voorstel zoals WV dit nu doet heeft een niet te overziene financiële impact zonder dat daar nu dekking of cijfers voor zijn. Dat maakt dat het college de motie ontraadt.

LPF - Inzake oudere bedrijfspanden omzetten naar bedrijfsverzamelgebouwen
Advies: Overbodig

Bij het opstellen van de Bedrijventerreinenvisie wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het verzoek van de LPF. We kijken kritisch naar de behoefte voor dergelijke gebouwen en komen daar ook in de visie nadrukkelijk op terug, evenals de diversiteit aan bedrijven en gebouwen. We zien de motie als ondersteuning van hetgeen reeds gepland staat. Dat maakt de motie overbodig.